Poświąteczne wydanie popołudniowe

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, ul. Biskupa Matulewicza 4
Redakcja, tel. 79, przyjmuje od godz. 11 do 14-ej.
Administracja, tel. 99, czynna od godz. 9—20 bez przerwy

Rok XV. Poniedziałek, 22 stycznia 1940 r.

„VILNIAUS KURJERIS"

Cena 10 centów

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawą do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

KURJER WILEŃSKI

Jak będzie wyglądać nowa Europa?

(ht) Prasa brytyjska omawia budowę nowej Europy i nowego świata według planów aliantów. „Times" żywi niezłomną nadzieję, że przyjaźń anglo - francuska przetrwa wojnę i stanie się rękojmią nowego porządku. Po pokoju świat będzie się opierał na wzajemnej pomocy państw i narodów. Ta teza przestaje być z biegiem wypadków utopią. „Manchester Guardian" wyraża tezę, że przyszłość cywilizacji zależy od współpracy francusko - brytyjskiej. Dzięki tej współpracy, dzięki jedności politycznej obu mocarstw, osiągnie się znacznie więcej niż przez Ligę Narodów. „News Chronicle" zwraca uwagę na problemy ekonomiczne. Wojna może być długa i ciężka. Trzeba więc zaoszczędzić narodom kryzysów gospodarczych po wojnie. Nie można więc czekać na pokój. Trzeba już myśleć o nowej strukturze ekonomicznej świata. Podczas wojny, ideałem polityki gospodarczej jest: bezpieczeństwo, a podczas pokoju: powszechna wydajność.

Pragnienie Ojca świętego

(j) RZYM. W odpowiedzi na pismo Roosevelta, Jego Świątobliwość Papież Pius XII zaznacza, że chęć Prezydenta przysłania osobistego ambasadora przy Stolicy Apostolskiej jest dowodem poczucia jedności i solidarności chrześcijańskiej, która powinna sprawić choć w niezbyt bliskiej przyszłości, aby przyszły pokój był oparty na rowności i sprawiedliwości.

Bliski Wschód — w obstrzale prasy niemieckiej

Turcja, Persja, Afganistan, Irak i Syria w jednym bloku

(z) Cała prasa niemiecka niezwykle ostro atakuje państwa **montowanego rzekomo przez Wielką Brytanię bloku państw Bliskiego Wschodu. Należy do niego Turcja, Persja, Afganistan, Irak i Iran. Niezależnie od tego państwa zostające pod protektoratem państw zachodnich w Azji zachodniej z Syrią na czele. Atak prasy niemieckiej skierowane są przede wszystkim przeciwko Turcji, która staje się zarzewiem niepokojów na Bliskim Wschodzie, dzięki zupełnemu podporządkowaniu się dyktatowi Londynu. Prasa w posunięciach Londynu widzi przyczyny ostatnich zajść na terenie Azji. Mobilizacja w Afganistanie, pogotowie bojowe tureckiej, stopniowa koncentracja sił arabskich Saudii oto coraz wyraźniejsze symptomaty nowej zawieruchy nad Azją, której wina spaść musi wyłącznie na Wielką Brytanię.**

Dzienniki kończą zapewnieniem, że Niemcy czuwają także i na tamtym froncie i grożą Anglii użyciem wszystkich środków, **by wytrącić jej z rąk najważniejsze atuty w organizowaniu życia państw dotąd niepodległych na Bliskim Wschodzie, które jednak w najbliższym czasie w razie zwycięstwa państw aliancki stałyby się koloniami angielskimi.**

Czy zacznie się na Bałkanach?

Budapeszteński „Pester Lloyd" podaje, iż na pograniczu najbliższym Rumunji odbywa się wielka koncentracja wojsk niemieckich. Taka sama koncentracja ma miejsce jakoby również na granicy sowiecko rumuńskiej, co wywołuje w Budapeszcie zrozumiały niepokój, „Poster Lloyd" stwierdza dalej, że podczas ostatniego spotkania ministrów spraw zagranicznych Rumunii i Jugosławii sprawa ta została szeroko omówiona i stanowisko obu krajów w razie ewentualnej agresji na Rumunię uzgodnione. Dziennik budapeszteński nie mówi jednak o tym jakie jest to stanowisko. W budapeszteńskich kołach dyplomatycznych, jak zresztą i w stolicach innych państw naddunajskich, panuje wielkie zainteresowanie zbliżającą się konferencją państwa bałkańskich. W Budapeszcie podkreśla się przy tym na każdym kroku, zbliżenie między Budapesztem a Białogrodem.

Niewątpliwie konferencja państw bałkańskich na tle obecnej naprężonej sytuacji politycznej w Europie, ma wielkie znaczenie polityczne, szczególnie jeżeli weźmie się pod uwagę trwającą już od wielu miesięcy zaciętą wojnę dyplomatyczną między Trzecią Rzeszą a aliantami na szachownicy bałkańskiej, gdzie znajduje się klucz do spraw Bliskiego Wschodu.

Gubernator Frank o złotych polskich

Oficjalny komunikat DNB

(c) Niemieckie Biuro Informacyjne "DNB" podało wczoraj wiadomość, iż minister Frank przyjął wczoraj przedstawicieli polskiego banku emisyjnego Młynarskiego (?) i Jędrzejewskiego, którym oświadczył, że pogłoski, kursujące w Warszawie i innych miastach o wycofaniu złotego nie odpowiadają rzeczywistości.

W odpowiedzi na uwagę przedstawicieli banku, że pogłoski te przyczyniają się do spadku siły nabywczej złotego, generalny gubernator oświadczył, że uczyni wszystko, aby siła nabywcza złotego na terenie t. zw. generalnej gubernii pozostała ta sama, co dotychczas.

W Angers

Ogłoszone będą dokumenty polskie

(j) Centralne Polskie Biuro Informacyjne podaje, że Rząd Polski ogłosi niebawem zbiór dokumentów, dotyczących wzajemnych stosunków polsko-niemieckich, poczynając od roku 1934, kiedy to został podpisany pakt o nie agresji aż do chwili obecnej.

Paderewski w Paryżu

Żywe zainteresowanie kół politycznych budzi wizyta Ignacego Paderewskiego w Paryżu. Hotel, w którym zatrzymał się dostojny starzec, jest, według relacji francuskiej, dosłownie oblegany przez dziennikarzy. Mistrz nie udziela jednak żadnych *„interview"*. W pokoju Paderewskiego nie ma fortepianu (!). Mistrz oświadczył bowiem, że nie będzie grał aż do nastania chwil bardziej pomyślnych dla narodu polskiego.

Misja Paciniego

(ht) Celem misji msgr. Paciniego we Francji będzie, według opinii Londynu, w pierwszym rzędzie organizacja służby duszpasterskiej przy polskiej armii we Francji oraz niesienie pokarmu duchowego dla uciekinierów polskich.

Punkt ciężkości znowu na granicy Holandii

Mowa Churchilla — Ultymatywny ton komunikatu DNB

Mowy niema o drugim Monachium

W skomplikowanej sytuacji politycznej Europy dnia dzisiejszego na tle „podjazdowej" walki na froncie zachodnim, w dalszym ciągu toczy się wojna nerwów.

Takie zdanie wypowiedział na łamach wpływowego dziennika amerykańskiego korespondent polityczny „New York Times". Redakcja uzupełnia to twierdzenie dopiskiem, że jeżeli kanclerz Niemiec spodziewa się drogą zastraszenia doprowadzić Europę do nowego Monachium, dowodzi to jedynie tego, że nie zna on Brytyjczyków.

Istotnie w wygłoszonych ubiegłej soboty dwóch przemówieniach angielskich mężów stanu, lorda Halifaxa i ministra marynarki wojennej lorda Churchilla, stanowcza decyzja aliantów prowadzenia walki aż do zwycięstwa znalazła swoje całkowite uwypuklenie. Niedzielny „Sunday Times" charakteryzuje przemówienie lorda Churchilla jako bardzo ostre, bodajże najostrzejsze z przemówień, które ostatnio wygłaszał. Mówiąc o wojnie na morzu, minister Churchill między innymi powiedział:

Churchill o wojnie morskiej i państwach neutralnych

Jeszcze nigdy, rzec można wojna morska nie rozwijała się tak pomyślnie dla Anglików, jak wojna obecna.

Mogę twierdzić, powiedział dalej minister marynarki, że połowa niemieckich łodzi podwodnych została zatopiona, zaś wstępowanie nowych niemieckich łodzi podwodnych w szeregi niemieckiej marynarki wojennej, jest, jego zdaniem, mniejsze, aniżeli tego na ogół spodziewano się.

Churchill powiedział dalej:

„Niemcy szykują nową straszną broń w wojnie morskiej, lecz Anglia znajdzie na tę broń takie same skuteczne środki zaradcze, jakie znalazła w walce z łodziami podwodnymi oraz minami magnetycznymi. Sercz{acy} nad falami Atlantyku u ujścia La Platy trzon „Admirała Grafa von Spee" jest wyraźnym symbolem tego, co tę nową broń czeka". „Nasza organizacja wojenna, powiedział dalej Churchill polepsza się i potężnieje z dnia na dzień, a to jest rękojmią tego, że dążymy nieuchronnie do ostatecznego zwycięstwa".

W toku dalszego przemówienia minister Churchill zatrzymał się dłużej nad losem państw neutralnych. „Znowu, powiedział, dochodzą wieści o zagrożeniu Rumunii. Ciągle niepokoj trapi Holandię i Belgię. Kraje skandynawskie żyją w napięciu. Szwecja i Norwegia, powiedział dalej minister marynarki, powinne orientować się, że Anglia i Francja zwyciężą".

Przemówienie lorda Halifaxa, którego streszczenie podajemy osobno na 2 ej stronie, aczkolwiek nie odznaczało się gwałtownością, swoistą zresztą dla Churchilla, okresionego przez propagandę niemiecką, jako „kriegshatzer nr. 1", postawiło również wszystkie kropki nad „i". Lord Halifax znowu stwierdził dla czego i w imię czego W. Brytania i Francja wypowiedziały Niemcom wojnę i do jakiego celu alianci dążą.

Jakże się obecnie przedstawia położenie w Europie.

DNB również stawia kropki nad i

Odprężenie na odcinku belgijsko-holenderskim, zdaje się, nie posiada cech długotrwałości. Była to raczej kilkudniowa „pieredyszka". Wczoraj radio niemieckie podało wiadomość, akcentującą chwiejny los Holandii.

D.N.B. ogłosiło, że jeżeli samoloty brytyjskie w swych nalotach na Niemcy w dalszym ciągu przelatywać będą nad Holandią, wówczas Niemcy zademują z siebie wszelką odpowiedzialność za nienaruszalność granic holenderskich.

Oświadczenie to ponownie kieruje uwagę wszystkich w stronę granicy holendersko-niemieckiej.

Słowa ministra Churchilla o zagrożeniu Rumunii, znalazły swoje potwierdzenie i z innych źródeł.

—oo—

200 bomb spadło na Abo

Wojska sowieckie usiłują oskrzydlić Linię Mannerheima

(c) Według ostatnich wiadomości otrzymanych z Finlandii, w ciągu dnia wczorajszego ponownie zaznaczyła się wzmożona działalność lotnictwa sowieckiego.

Miasto portowe Abo, które od chwili wybuchu wojny miało już 31 nalotów bombowców nieprzyjacielskich, przeżyło wczoraj największy atak z powietrza. Na miasto spadło 200 bomb. Według prowizorycznych dannych 100 gmachów leży w gruzach. Straż pożarna pracuje bez przerwy. Miasto oświetla łuna pożarów. 7 samolotów nieprzyjacielskich zestrzelono, zaś trzy zostały uszkodzone.

Lotnictwo sowieckie dokonało również szeregu nalotów na inne miasta fińskie. W Helsinkach w ciągu dnia czterokrotnie ogłaszano alarm lotniczy.

Jak donosi sztab fiński, dowództwo wojsk sowieckich widocznie całkowicie zrezygnowało od frontalnego ataku na linię Mannerheima i usiłuje ją oskrzydlić. Korespondenci wojenni stwierdzają, że na tym odcinku działają obecnie nowe formacje wojskowe bardzo dobrze wyposażone i wyekwipowane i znacznie lepiej dowodzone.

Także same nowe formacje wojskowe walczą na odcinku Saale i aczkolwiek Finowie posunęli się o 50 kilometrów w kierunku granicy sowieckiej, wielka ta bitwa jeszcze się nie zakończyła. Dowództwo sowieckie urządziło tam nową linię oporu i skoncentrowało nowe wojska.

Lotnictwo fińskie skutecznie bombardowało punkty koncentracji wojsk sowieckich.

Ochotnicy amerykańscy w Finlandii

Według doniesień paryskiego wydania „New York Herald" w dniu onegdajszym wylądował w Finlandii pierwszy oddział ochotników ze Stanów Zjednoczonych, którzy pośpieszyli walczyć w obronie zagrożonej wolności Finlandii. Są to przeważnie ludzie młodzi, w wieku poborowym i rekrutują się przeważnie z pośród inteligencji miejskiej.

Radio moskiewskie podając tę wiadomość zaopatrzyło ją w odpowiedni komentarz, że w skład tego ochotniczego korpusu amerykańskiego wchodzą sami Finowie, zamieszkali przed wojną w Stanach Zjednoczonych.

Oddział ten natychmiast został przeznaczony do walk na terenie frontu północnego i już w pierwszym dniu swego pobytu na ziemi fińskiej otrzymał chrzest bojowy. Zginęło trzech żołnierzy i pięciu odmroziło dolne kończyny w sposób tak dotkliwy, że zachodzi podobno konieczność amputacji. (z)

Ofiary nawet z Chin

SZANGHAI, (Elta). Według wiadomości Havasa poseł Finlandii w Chinach powiadomił swój rząd, iż wysłał 25.000 dolarów chińskich zebranych w Szanghaju wśród Chińczyków i cudzoziemców na pomoc Finlandii.

Lotnictwo w akcji

LONDYN. (Elta). Ministerstwo lotnictwa ogłosiło następujący komunikat: **„W dniu 19 stycznia brytyjskie samoloty niszczycielskie zaatakowały dwa okręty podwodne nad morzem przy Aberdeen i je przepędziły".**

Służymy ideałom wolności i sprawiedliwości

Przemówienie ministra Halifaxa

(j) Lord Halifax, Brytyjski Minister Spraw Zagranicznych wygłosił w dniu 20 stycznia na bankiecie urządzonym na jego cześć w merostwie miasta Leeds wielką mowę polityczną, w której, nawiązując do słów powitalnych Lord Mayor'a (burmistrza) tego miasta że **„na ofiary każdy z nas jest przygotowany"**, powiedział. że Anglia nie żywi żadnych iluzyj co do tego. że zwycięstwo musi kosztować wiele energji i zdecydowania, gdyż napięcie wysiłku tej wojny jest bardzo wielkie, — ale idąc za przykładem jednego ze swoich wielkich poprzedników na urzędzie który piastuje - Sir Austin'a Chamberlaina. (zmarłego przed paru laty brata obecnego premjera), który był zdania, że **najpełniejsze informowanie jest podwaliną** i sekretem zdecydowania i odporności obywatelskiej, pragnąłby obecnie oświetlić w należyty sposób przedewszystkiem **te różnice w środkach i metodach**, jakie mogą być do dyspozycji rządów dyktatorskich z jednej strony, a demokratycznych z drugiej. Kompletnemu ukrywaniu zamiarów, rzekł lord Halifax, nieistnieniu · jakiejkolwiek opozycji, nietolerowaniu samodzielnego sądu, tajnej policji—możemy przeciwstawić jedynie **kompletną wolność przekonań** naszych obywateli i **złączoną w działaniu wolę** wszystkich, — a to w przekonaniu. że główny cel i postanowienie Anglii „zwyciężyć" w tej wojnie znajduje najzupełniejsze usprawiedliwienie w historycznym rozwoju wszystkim dobrze znanych wypadków w ciągu ostatnich 14 miesięcy. Zrobiwszy przegląd przebiegu wydarzeń w stosunku do Austrii, Sudetów, okupacji Czechosłowacji oraz porozumienia w Monachium, Lord Halifax podkreślił, że Anglia dała dowody że gotowa była działać nawet na korzyść Niemiec, łudząc się, że potrafią ograniczyć się do panowania w granicach własnej rasy, z temi korektywami, jakie wysuwają lokalne okoliczności natury geograficznej, ekonomicznej i politycznej. Następna jednak **niczem niesprowokowana agresja względem Polski** oraz duży **udział winy w obecnej napaści Sowietów na Finlandię**, przekonały jednak Anglię, że cele Niemiec są inne, że dążą one do zapanowania nad całą Europą, że istotny cel, jaki im przyświeca, jest pozbawienie wszystkich małych narodów prawa do samodzielnego bytu, a gdy to zostało wyraźnie wypowiedziane przez samego Hitlera w jego mowie w Gdańsku w dniu 7 października 1939 roku (tu nastąpiła obszerna cytata z tej mowy) oraz gdy tak niedawno potwierdził to jeden z jego najbliższych współpracowników von Ribbentrop, mówiąc, że celem obecnej wojny jest „rozbicie militarne" („military destruction"), wówczas stało się jasnem, że **Hitler do głębi zniszczył podstawy zaufania w Europie i Anglia wie dzisiaj bardzo dobrze, że broniąc obecnie innych państw i małych narodów broni tym samym bytu własnego.**

Jeśli chodzi o Finlandię, rzekł Minister, to nie sądzę; aby było w naszym interesie, abym miał wyjawiać, w jaki mianowicie sposób będziemy jej pomagali. mogę zapewnić tylko, że podjąwszy się tego zadania nie mamy zamiaru ograniczyć się do utartych wyrazów akademickiej sympatji.

Rozumiemy przeto dobrze, jak wielki byłby udział naszej winy, gdybyśmy tego zaniechali i o jak wielką stawkę w tej całej, obecnie toczącej się walce idzie! I w łączności naszych celów w walce o wspólną wolność wszystkich aliantów, musimy pamiętać o tej prostej prawdzie, że **jeśli nie odeprę zawczasu kuli, wypuszczonej na mnie od przodu, to z czasem z pewnością zostanę nią ugodzony w plecy.**

Podczas jednak gdy Niemcy nie potrafili się zdobyć na nic innego jak tylko puszczenie w ruch swoich coraz to nowych, a zawczasu przygotowanych dywizyj, dywizyj i tylko dywizyj, nie dając swym obywatelom nawet cienia poczucia wolności, a pozbawiwszy ich wszystkiego (konstytucji, prawa wolności druku stowarzyszeń, dowolnego dysponowania swą osobą, swą własnością, nawet rodziną),— to my wprawdzie wystawiliśmy — przeciw nim również dywizje, a nawet je stale zwiększamy (huczne oklaski) tak o własnych siłach jak przy pomocy naszych dominiów i sojuszniczej i bohaterskiej Francji—tego bastjonu zachodniej cywilizacji—ale czynimy to z własnej woli, bez żadnego przymusu i w świadomości racji i prawdy naszego moralnego stanowiska, a **zjednoczeni we wspólnej woli zwycięstwa jesteśmy pewni, że**

służymy ideałom wolności

i sprawiedliwości

i tego wszystkiego, co leży u podłoża nauki chrześcijańskiej, a czego słuszność każdy, jak i ja, musiał odczuć, słuchając ostatniego, a tak pięknego i przekonywującego przemówienia Jego Świątobliwości Papieża Piusa XII do Kongregacji swoich kardynałów,

Stwierdziwszy dalej, że pomimo wielkich wysiłków i dużych walorów organizacyjnych, jakie Niemcy wnieśli w tę wojnę, jakże zadziwiająco oni mało w rzeczywistości osiągnęli a jak stosunkowo wiele tracą. Lord Halifax rzekł: „Nie pozostaje mi wobec tego nic innego, jak tylko przyłączyć się do słów premiera Chamberlaina, że Anglia nie pragnąc niczego w tej wojnie dla samej siebie stawia sobie za cel restaurację wolności dla małych narodów i jeśli **pokój nie może być zawarty dzisiaj** to dlatego, aby mógł być zawarty wówczas gdy, jak to nauczyły nas niedawno przebyte doświadczenia. będzie **to mógł być pokój nieco więcej warty, niż papier na którym zostanie spisany!**

Z za sowieckiego kordonu

Znowu wybory

(c) Agencja „Tass" ogłosiła, iż w dniu 20 stycznia na Kremlu przez Sownarkom podpisany został dekret o przeprowadzeniu wyborów posłów do Najwyższej Rady Z.S.S.R. na terenie t. zw. Zachodniej Białorusi i Zachodniej Ukrainy.

Wybory odbędą się 24 marca.

Zakres akcji antyreligijnej

(j) Z Moskwy donoszą, iż prowadzoną dotąd na ziemiach zajętych we wrześniu przez Sowiety politykę desinteressement w sprawach religii—zastąpiono obecnie akcją antyreligijną. Rząd sowiecki wyasygnował trzy miliony rubli na zorganizowanie propagandy. Kościoły mają być zasekwestrowane, ziemia kościelna zabrana, księża rozproszeni lub wywiezieni. Równocześnie rozpocznie się agitacja prasowa, teatralna i kinowa.

Nauczyciele szkół powszechnych odbywają m. in. kursa propagandy antyreligijnej. M. in. takie kursa urządzono w Wilejce. Zarządzenia te dotyczą zarówno wyznań chrześcijańskich, jak i niechrześcijańskich.

Wybuch w fabryce prochu w Anglii

Akty sabotażu, czy krótkie spięcia?

LONDYN (Elta). Wybuch w fabryce prochu Waldham w Londynie wywołał wielkie poruszenie. Donoszą, iż w sprawie tej zostało wszczęte bardzo drobiazgowe śledztwo. Swiadkowie wypadku opowiadają, iż w promieniu kilku kilometrów od miejsca katastrofy widać smutny obraz zniszczenia. Wyleciały szyby w tysiącach domów. Wiele domów zostało zniszczonych. Liczba ofiar w ludziach nie jest dotychczas dokładnie znana.

*

Nawiązując do ostatniego wybuchu w fabryce amunicji w Londynie, „DNB" podaje, iż ostatnio w Londynie dokonano szeregu aktów sabotażu. Ponadto nieznani sprawcy wciąż powodują krótkie spięcia. Policja londyńska gorączkowo poszukuje nieznanych sprawców.

Niemcy domagają się nafty z Rumunii

BUKARESZT. (Elta). W grudniu ubiegłego roku delegacja niemiecka przybyła do Rumunii celem przeprowadzenia rokowań handlowych. W dniu 21 grudnia została podpisana niemiecko - rumuńska umowa handlowa. Prezes tej delegacji Clodius w piątek znowu przybył do Bukaresztu. W związku z jego przyjazdem rumuńskie koła ekonomiczne oświadczają, iż Clodius przybył do Rumunii celem zbadania ewentualnych skutków, które może mieć utworzona niedawno w Rumunii spółka naftowa, Według umowy rumuńsko-niemieckiej, Niemcy mają z Rumunii sprowadzać co miesiąc 100.000 ton nafty. Uważają, iż w rozmowach z członkami rządu rumuńskiego, Clodius omówi także aktualne w chwili obecnej kwestje transportowe.

Kwestja ta stała się ostra na skutek silnych mrozów, które zupełnie uniemożliwiły komunikację rzeczną. Z tych przyczyn import nafty rumuńskiej do Niemiec niezwykle zmalał Wobec tego, jak przypuszczają, Clodius może wyrazić chęć, aby koleje rumuńskie transportowały większe ilości nafty do Niemiec. Powyższe kwestie omawiano już dawniej, jednak nie udało się ich dotąd rozstrzygnąć.

Wojna na morzu

Zaaresztowanie przez Anglików załogi zatopionego „Columbusa" na statku japońskim

(c) Reuter podaje. iż urząd admiralicji brytyjskiej w Hong Kongu doniósł o wzięciu do niewoli kilkuset Niemców w wieku poborowym, którzy znajdowali się na pokładzie statku japońskiego „Asama Maru". Zdaniem agencji „Reutera" byli to członkowie załogi wielkiego transatlantyka niemieckiego „Columbus", który, jak wiadomo, popełnił „samobójstwo" następnego dnia po zatopieniu pancernika „Graf Spee". Marynarze niemieccy wracali przez Japonię i Syberię do Niemiec.

Rząd urugwajski interesuje się nadal sprawą zatopionego „Graf von Spee"

(r) Rząd urugwajski zażądał od rządu niemieckiego usunięcia w ciągu 60 dni szczątków pancernika „Graf von Spee". Szczątki te, jak twierdzi nota urugwajska utrudniają żeglugę i stanowią dla niej poważne niebezpieczeństwo.

Dr. Mehrhoft, Niemiec, opatrując rannych marynarzy z tego pancernika obwieścił, iż Anglicy użyli gazów bojowych. Sprawa została natychmiast rozpatrzona i gdy okazało się, iż dr. Mehrhoft mówił nieprawdę—zwolniono go natychmiast z zajmowanego stanowiska i pociągnięto do odpowiedzialności karnej. (j).

Zatonął niszczyciel min „Greenwood"

(c) Angielska admiralicja podała oficjalnie, iż wczoraj na Morzu Północnym zatonął niszczyciel min „Greenwood", który albo trafił na minę, albo został storpedowany.

Większość załogi została uratowana.

Pomoc uchodźcom

Rozporządzenie Komisarza dla spraw uchodźców

(Telefonem z Kowna)

Na podstawie art. 5 i 8 ustawy o regulowaniu spraw uchodźców wojennych (V. Ž.) Nr. 681, poz. 5043) ustanawiam następujący porządek pomocy uchodźcom

1) Pomoc uchodźcom wojennym i obcokrajowcom. którzy z powodu wytworzonych przez wojnę warunków nie mogą wyjechać z Litwy i nie mają źródeł utrzymania powierza się Towarzystwu Litewskiego Czerwonego Krzyża.

2) Przyczyniające się do pomocy uchodźcom organizacje zagraniczne mogą mieć przy Litewskim Czerwonym Krzyżu swych przedstawicieli.

3) Litewski Czerwony Krzyż wspomaga uchodźców bezpośrednio lub za pośrednictwem upoważnionych przezeń organizacyj.

4) Dla udzielania pomocy uchodźcom T-wo Lit. Czer. Krzyża stwarza fundusz. Na fundusz składają się: 1) zebrane na pomoc uchodźcom przez miejscowe i zagraniczne organizacje i osoby prywatne środki lub ofiary w naturze, 2) środki wyznaczane na ten cel ze skarbu państwa,

5) T-wo Lit. Cz, Krzyża prowadzi rachunkowość funduszu pomocy uchodźcom oddzielnie od innych swych operacyj. Rachunkowość funduszu sprawdza Komisja Rewizyjna Twa Lit. Cz. Krzyża. Sprawozdanie funduszu jest periodycznie ogłaszane w prasie.

6) Organizacje i osoby prywatne winny zebrane przez nie do dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia lub też uzyskane z zagranicy lecz nie zużyte na pomoc uchodźcom środki czy ofiary w naturze wnieść nie później niż ciągu 10 dni od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia do funduszu pomocy uchodźcom Twa Lit. Cz. Krzyża, zaś z zużytych środków czy ofiar w naturze złożyć w tym samym terminie Twu Lit. Cz. Krzyża sprawozdanie.

7) Na przyszłość organizacje i osoby prywatne winny wszystkie zebrane przez nie czy otrzymane z zagranicy środki na pomoc uchodźcom czy ofiary w naturze wnieść do funduszu pomocy uchodźcom Twa Lit .Cz. Krzyża nie później niż w ciągu 7 dni od dnia ich zebrania czy otrzymania.

8) Two Lit. Cz. Krzyża czy upoważniona przez nie organizacja wydaje książeczki zapomogowe tym osobom, które mieć będą zaświadczenia uchodźców i które będą potrzebowały pomocy. Wydana zapomoga oznaczana jest w książeczce zapomogowej. Zapomogi wydane dotychczas winny być również oznaczone w książeczce zapomogowej.

9) Niniejsze rozporządzenie obowiązuje od dnia jego ogłoszenia. (N)

Z nad Wisły i Warty

Sąd nad mjr. Starzyńskim

(ht) Donoszą z Londynu, że specjalny trybunał niemiecki będzie sądził majora Starzyńskiego b. prezydenta Warszawy.

Kary za słuchanie radia

(i) Duński „Politiken" dowiaduje się, że obecnie kary za słuchanie cudzoziemskich komunikatów radia w Niemczech wynoszą 2—3 lata więzienia. Jan Baczyński został skazany nawet na 5 lat.

„Kapitalny błąd"

(z) Dawniejsza „Neueste Nachrichten" zamieszcza artykuł wstępny pod tytułem „Nie wieder Polen", w którym w związku z przypadającą dn. 17 stycznia dwudziestą rocznicą objęcia przez Polskę Pomorza, wskazuje na kapitalny błąd, jakim było proklamowanie w listopadzie 1916 r. Królestwa Polskiego przez rządy Niemiec i Austrii.

Los prof Kozłowskiego i St. Grabskiego

(j) We Francji uzyskano potwierdzenie wiadomości, iż były premier Kozłowski oraz minister Stanisław Grabski zostali deportowani przez władze sowieckie wgłąb Rosji. Aresztowanie obu byłych ministrów nastąpiło, jak podawaliśmy, we Lwowie.

Ceny na drzewo

Komisarz do regulacji cen p. Karka ustalił twarde ceny na opał. W/g tego cennika metr sześcienny brzozy kosztuje 20 litów. Osoby pobierające wyższe ceny zostaną pociągnięte do odpowiedzialności sądowej. (x)

Katastrofa budowlana

W składzie aptecznym Kaplińskiego w pobliżu Hal Miejskich nagle zawalił się sufit, Parę osób ucierpiało. Katastrofa nastąpiła z powodu przegnicia belek. (c)

Nagła śmierć w Synagodze

W Synagodze im. Gaona przy ulicy Niemieckiej 6 zmarł nagle niejaki J. Trocki, bezdomny,

Na t. zw. dziedzińcu synagogalnym uwija się koło trzydziestu bezdomnych i niedorozwiniętych ludzi, pozbawionych wszelkiej opieki,

Donieśliśmy już o tym, iż przed kilkoma dniami na dziedzińcu synagogalnym znaleziono zamarzniętą niemal na śmierć, wariatkę im. Esterka, (c)

Leidėjas: Vytautas Stanievičus. Wydawca: Witold Staniewicz
Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis.
Spaustuvė „Zničius", Vysk. Matulevičiaus g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz", ul. Biskupa Matulewicza 4. Tel. 3-40.